

Sygn. akt IV CSKP 2/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska (przewodniczący)

SSN Jacek Grela

SSN Kamil Zaradkiewicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Banku Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko M.W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 maja 2021 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 26 lipca 2018 r., sygn. akt I ACa 269/18,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania
i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z 26 lipca 2018 r. w sprawie z powództwa Banku S.A. w W. przeciwko M.W. o zapłatę na skutek apelacji Powoda zmienił od wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie oddalający powództwo i zasądzały od Powoda na rzecz Pozwanego zwrot kosztów procesu w ten sposób, że zmieniając pkt I tego orzeczenia zasądził od Pozwanego na rzecz Powoda kwotę 110.310,41 zł wraz z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego jednak nie wyższych niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 99.075,84 zł do dnia zapłaty, zmieniając punkt II zasądził od Pozwanego na rzecz Powoda kwotę 10.371 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Zasądzona została od Pozwanego na rzecz Powoda kwota 9.004 zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej.

Postanowieniem z 26 września 2018 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku sprostował oczywistą omyłkę pisarską w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26 lipca 2018 r. w ten sposób, że w pkt I.a) po słowach „od kwoty 99,075,84 zł” wpisał „od dnia 3 czerwca 2017 r.”

Powód Bank S.A. z siedzibą w W. żądał zasądzenia od Pozwanego M.W. kwoty 99.075,84 zł wraz z odsetkami umownymi od 7 czerwca 2016 r. do 2 czerwca 2017 r. w kwocie 11.234,57 zł oraz dalszymi od 3 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł i kosztami odpisów pełnomocnictw w wysokości 1,23 zł. Podstawą dochodzonego roszczenia była suma niespłaconego kapitału w wysokości 99.075,84 zł wraz z odsetkami umownymi od 7 czerwca 2016 r. do 2 czerwca 2017 r. w kwocie 11.234,57 zł oraz dalszymi od 3 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty, powstała w wyniku wypowiedzenia Pozwanemu przez niego umowy nr [...] o wydanie i używanie karty kredytowej [...] S.A.

Nakazem zapłaty z 28 sierpnia 2017 r. wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Okręgowy uwzględnił żądanie pozwu w całości. Od tego nakazu Pozwany M.W. w sprzecznie, negując fakt skutecznego wypowiedzenia mu

umowy domagał się oddalenia powództwa oraz zasądzenia od Powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W dniu 9 lutego 2006 r. M.W. zawarł z Bankiem S.A. z siedzibą w W. umowę nr [...] o wydanie i używanie karty kredytowej [...] S.A., na mocy której Bank wydał mu kartę uprawniającą do transakcji płatniczych w ramach limitu kredytu na warunkach określonych w umowie i regulaminie. Limit kredytu został ustalony na kwotę 100.000 zł. Zgodnie z § 7 ust. 1 umowy M. W. zobowiązał się do spłaty zadłużenia z tytułu używania karty w sposób i w terminie określonym w Regulaminie. W § 19 ust. 1 umowy wskazano, że Bank może wypowiedzieć z zachowaniem 1 miesiąca (30 dni) umowę tylko z ważnych powodów, w szczególności, gdy posiadacz/użytkownik karty rażąco naruszał postanowienia Regulaminu lub umowy, bądź też w przypadku utraty przez niego zdolności kredytowej. W ust. 2 § 19 określono nadto, że wypowiedzenie umowy przez Bank może nastąpić w przypadku, gdy posiadacz karty zalega ze spłatą dwóch minimalnych kwot do zapłaty, przy czym w opisanym przypadku wypowiedzenie powinno być poprzedzone wezwaniem do zapłaty w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy.

M.W. nie uregulował w terminach określonych w wyciągach operacji na karcie kredytowej za miesiąc czerwiec - wrzesień 2016 r. minimalnych kwot spłaty. Zaległa minimalna kwota do zapłaty na dzień 8 lipca 2016 r. wynosiła 8.732,12 zł; na dzień 8 sierpnia 2016 r. - 13.509,41 zł i na dzień 9 września 2016 r. - 18.502,71 zł. Kwota całkowitego zadłużenia Pozwanego na dzień 9 września 2017 r. wyniosła 102.438,64 zł. Informacje dotyczące rozliczeń operacji na karcie kredytowej były wysyłane przez Bank na adres zamieszkania Pozwanego, tj. ul. [...] w D.. Bank S.A. w piśmie z dnia 12 września 2016 r. skierował do Pozwanego na adres jego zamieszkania przy ul. [...] w D. oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o wydanie i używanie karty kredytowej B. S.A. za dwumiesięcznym okresem wypowiedzenia z powodu negatywnej oceny jego zdolności kredytowej.

Zdaniem Sądu I instancji Powód nie wykazał faktów, z których wywodził korzystne dla siebie skutki prawne. Wprawdzie przedstawił poświadczoną za

zgodność w trybie art. 129 § 2 k.p.c. treść umowy nr [...], jak też zestawienie operacji wykonanych przez Pozwanego kartą kredytową w latach 2010-2016, tym niemniej zignorował - w świetle zarzutu strony przeciwnej - konieczność udowodnienia zachowania właściwej dla łączącej strony umowy i zgodnej z nią procedury wypowiedzenia umowy z 9 lutego 2006 r. W ocenie Powoda okoliczność tę potwierdzać miało pismo z 12 września 2016 r. zawierające oświadczenie Banku o wypowiedzeniu umowy o wydanie i używanie karty kredytowej za dwumiesięcznym okresem z powodu negatywnej oceny zdolności kredytowej M.W., które wysłano 14 września 2016 r. na adres jego zamieszkania w miejscowości D.. Sąd nie zgodził się z twierdzeniem o dochowaniu przez Powoda pozostałych warunków wypowiedzenia określonych w § 19 łączącej strony umowy, koniecznych dla stwierdzenia jego skuteczności. Sam fakt doręczenia Pozwanemu pisma zawierającego oświadczenie o wypowiedzeniu umowy, nie mógł przemawiać za słuszością stanowiska Banku, będącego profesjonalistą zawodowo trudniącym się sprzedażą instrumentów płatniczych. Sąd podniósł także, że nie mogło odnieść skutku zapatrywanie strony Powodowej, jakoby oświadczenie o wypowiedzeniu umowy dotarło do M.W. najpóźniej z chwilą doręczenia mu pozwu w niniejszej sprawie. Zwrócił bowiem uwagę, że K.N. - autorka pozwu - nie miała umocowania do samodzielnego składania oświadczeń woli o wypowiedzaniu umów dotyczących wierzytelności Banku.

Sąd I instancji, na podstawie art. 6 k.c. i art. 232 k.c. oddalił powództwo w całości, o kosztach orzekając zgodnie z wyrażoną w art. 98 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Wyrok ten w całości apelacją zaskarżył Powód, zarzucając Sądowi naruszenie przepisów postępowania oraz prawa materialnego tj. art. 6 k.c. poprzez uznanie, że nie udowodnił on zasadności i wymagalności roszczenia dochodzonego pozwem, a w szczególności zasadności i skuteczności wypowiedzenia umowy o wydanie i używanie karty kredytowej, art. 354 § 1 k.c. poprzez uznanie, że brak spłaty wielu wymagalnych należności z tytułu realizacji bez pokrycia transakcji kart kredytowych i bezsporne istnienie tego długu, nie powoduje wymagalności tego świadczenia, nawet jeżeli umowa została w ocenie sądu - niewłaściwie wypowiedziana oraz art. 227 k.p.c., art. 232 k.p.c. i art.

233 k.p.c. poprzez pominięcie istotnych faktów dla rozstrzygnięcia sprawy, znajdujących się w zgromadzonym materiale dowodowym w zakresie zasadności i skuteczności wypowiedzenia umowy o wydanie i używanie karty kredytowej oraz wymagalności długu - nawet jeżeli w ocenie sądu umowa została wypowiedziana niezgodnie z jej zapisami.

Sąd Apelacyjny uznał, iż apelacja była uzasadniona. Fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy zostały prawidłowo zasygnalizowane przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, jednakże Sąd I instancji wadliwie ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, czego skutkiem było błędne rozstrzygnięcie o zgłoszonym przez Powoda roszczeniu.

Sąd I instancji trafnie identyfikując podstawę faktyczną roszczeń Powoda w zawartej z Pozwanym w 9 lutego 2006 r. umowie nr [...] o wydanie i używanie karty kredytowej B. S.A., błędnie uznał, że przedłożonymi w sprawie dokumentami Powód nie wykazał skuteczności wypowiedzenia łączącej strony umowy, a co za tym idzie i wymagalności roszczenia. Sąd Apelacyjny wskazał, iż w aktach sprawy znajduje się dokument wypowiedzenia umowy karty kredytowej z dnia 12 września 2016 r., z którego wynika, że wypowiedzenie Pozwanemu umowy nastąpiło z powodu negatywnej oceny jego zdolności kredytowej, czyli na podstawie art. 19 ust. 1 umowy. Przy takiej podstawie wypowiedzenia nie istniał wymóg uprzedniego wzywania Pozwanego do zapłaty długu. W konsekwencji uznanie przez Sąd Okręgowy, że Powód z uwagi na brak wykazania, wysłania Pozwanemu wezwania do zapłaty nie udowodnił wymagalności roszczenia, było całkowicie nieuzasadnione.

W sprawie zaistniała również podstawa wypowiedzenia określona w § 19 ust. 2 umowy, albowiem Pozwany nie realizował swego zadłużenia od co najmniej 2 miesięcy przed wypowiedzeniem. Trudno więc akceptować stanowisko, że umowa wskutek rzekomego nieskutecznego wypowiedzenia jej przez Powoda obowiązuje nadal, skoro Pozwany nie realizował i nadal realizuje jej postanowień.

Powód wzywał Pozwanego do zapłaty długu w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy w związku z zaległością dwóch kwot minimalnych w płatności za ostatnie dwa pełne okresy rozliczeniowe. Treść monitu zawierała informacje o zaległości w płatności kwoty minimalnej oraz o przekroczonym limicie

kredytowym. Sąd Apelacyjny uznał wyjaśnienia Powoda, że widniejąca na tym dokumencie data „05 stycznia 2018 r.” odzwierciedlała jedynie moment jego wydruku z systemu. W rezultacie przyjęto, że monit był nadany przesyłką z dnia 11 lipca 2016 r. Tym samym roszczenie Powoda wobec skutecznego wypowiedzenia umowy stało się wymagalne.

Pozwany w niniejszej sprawie nie zaprzeczał zawarciu umowy karty kredytowej z Bankiem oraz temu, że nie dokonał spłaty zadłużenia. Nie polemizował również z tym, że Bank, zgodnie z umową, miał prawo do dokonania jej wypowiedzenia.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i zasądził kwotę dochodzoną pozwem wraz z ustawowymi odsetkami w wysokości 4-krotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego, jednak nie wyższymi niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 99.075,84 zł, która wynika z zawartej przez strony umowy o wydanie i używanie karty kredytowej z 9 lutego 2006 r.

Konsekwencją wydania orzeczenia reformatoryjnego o powyższej treści była też zmiana rozstrzygnięcia w zakresie kosztów poniesionych przez strony w trakcie postępowania przed Sądem I instancji. Mając na względzie wysokość kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem I instancji poniesionych przez Powoda, a wynikających z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804 ze zm.) i wynoszących 5.600 złotych oraz wysokość opłaty od pozwu (4.954 zł), biorąc też pod uwagę uiszczoną przez niego opłatę od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych oraz fakt, iż Pozwany postępowanie przegrał ostatecznie w całości, w oparciu o przepisy art 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art 99 k.p.c. zasądził od Pozwanego na rzecz Powoda kwotę 10.371 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego złożył Pozwany, zaskarżając go w całości. Zarzucił naruszenie przepisów postępowania, których uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: art. 350 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez wydanie postanowienia z dnia 26 września 2018 r. w

przedmiocie sprostowania pkt I. lit a) wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku I Wydział Cywilny z 26 lipca 2018 r., w ten sposób, że po słowach „od kwoty 99.075,84 zł” wpisano „od dnia 3 czerwca 2017 r.”, podczas gdy zmianę tego rodzaju należało zakwalifikować jako rozstrzygnięcie o charakterze merytorycznym, a więc w istocie orzekającą co do istoty sprawy, albowiem zwiększa rozmiar świadczenia Pozwanego na rzecz Powoda i która nie może nastąpić w drodze sprostowania oraz naruszenie art. 227 k.p.c., art. 253 k.p.c. oraz art. 328 § 2 k.p.c., w zw. z art 391 § 1 k.p.c., a także art. 382 k.p.c. poprzez bezpodstawne pominięcie części zebranego w sprawie materiału dowodowego. Zdaniem Skarżącego naruszone zostały również przepisy prawa materialnego tj. art. 22¹ k.c., art. 354 k.c., art. 355 k.c., art. 61 § 1 k.c. w zw. z art. 65¹ k.c. w zw. z art. 6 k.c., art. 22¹ k.c. w zw. z art. 75c ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: u.p.b.) w zw. z art. 12 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (dalej: ustawa zmieniająca u.p.b.), art. 69 ust. 1 u.p.b., art. 75 ust. 1 u.p.b. w zw. z art. 70 ust. 1 u.p.b. w zw. z art. 61 § 1 k.c., art. 69 ust. 1 u.p.b., art. 75 ust. 1 u.p.b. w zw. z art. 70 ust. 1 u.p.b., art. 69 ust. 1 u.p.b., art. 75 ust. 1 u.p.b. w zw. z art. 70 ust. 1 u.p.b. i art. 74 u.p.b. w zw. z art. 6 k.c. i art. 69 ust. 1 u.p.b., art. 75 ust. 1 u.p.b. w zw. z art. 471 k.c., art. 359 § 1, § 2¹ i § 2² w zw. z art. 6 k.c.

Powód wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie od Pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na podstawie art. 332 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji jest związany wydanym wyrokiem od chwili jego ogłoszenia. Art. 350 § 1 k.p.c., który na mocy art. 391 § 1 k.p.c. ma także zastosowanie do wyroku sądu drugiej instancji, pozwala z urzędu lub na wniosek sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki. Instytucja sprostowania wyroku nie może być wykorzystywana do usuwania merytorycznych błędów w rozstrzygnięciu sprawy i nie może prowadzić do zmiany rozstrzygnięcia, tj. dotyczyć treści i rozmiarów świadczenia lub ustalenia prawa

(zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lipca 1999 r., sygn. akt III RN 24/99, OSNAP 2000, Nr 12, poz. 456, wyrok Sądu Najwyższego z 4 listopada 2010r., sygn. akt IV CSK 188/10, OSNC 2011, nr 7-8, poz. 86, postanowienie z 19 stycznia 2018 r., sygn. akt I CSK 176/17, niepublikowane). Niedopuszczalne jest uzupełnienie orzeczenia o rozstrzygnięcie o odsetkach, jeśli sąd w sposób nieusprawiedliwiony je pominął (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2004 r., sygn. akt III CZ 92/04; wyrok Sądu Najwyższego z 24 marca 2021 r., sygn. akt I NSNc 134/20). Brak orzeczenia o okresie odsetek powinien być naprawiony przy wykorzystaniu art. 351 § 1 k.p.c. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Apelacyjny nie odniósł się do terminu, za jaki powinny być zapłacone odsetki. W sytuacji, gdy sprostowanie nastąpiło i pociągnęło za sobą zmianę merytoryczną rozstrzygnięcia, kontrola i ewentualna korekta rozstrzygnięcia mogą nastąpić w postępowaniu rozpoznawczym przez wniesienie apelacji lub skargi kasacyjnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2010 r., sygn. akt IV CSK 188/10, OSNC 2011, Nr 7, poz. 86 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 1976 r., sygn. akt II CZ 11/76, niepublikowane, z dnia 25 listopada 1976 r., sygn. akt II CZ 97/76, niepublikowane i z dnia 5 grudnia 1980 r., sygn. akt III CRN 133/80, OSNCP 1981, Nr 6, poz. 115). Jednak w niniejszej sprawie Sąd II instancji zasądził na rzecz Powoda całą dochodzoną kwotę roszczeń, wskazując, iż odsetki od dochodzonych sum należne są do dnia zapłaty. Oznacza to, iż wobec braku szczególnego rozstrzygnięcia co do terminu początkowego (od którego odsetki są płatne) należy uznać, iż pominięcie wskazania w sentencji wyroku tej daty nie stanowi merytorycznej zmiany, lecz oczywistą niedokładność, która podlega sprostowaniu na zasadzie art. 350 k.p.c.

W niniejszej sprawie w ocenie Sądu Apelacyjnego podstawą wypowiedzenia przez Powoda umowy o wydanie i używanie karty kredytowej było postanowienie jej § 19. Zgodnie z jego ust. 1, Powód może „wypowiedzieć umowę tylko z ważnych powodów, w szczególności gdy Posiadacz karty lub Użytkownik karty rażąco narusza postanowienia Regulaminu lub umowy, bądź też w przypadku utraty zdolności kredytowej Posiadacza karty (...)”. Z kolei w ust. 2 tegoż postanowienia wskazano, iż „w przypadku, gdy Posiadacz karty zalega ze spłatą dwóch minimalnych kwot do zapłaty, wypowiedzenie jest poprzedzone wezwaniem do

zapłaty w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy. Przy braku spłaty należności w terminie określonym w wezwaniu, B. SA może wypowiedzieć umowę”. W niniejszej sprawie, jak wskazał Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, doszło do wypowiedzenia umowy [k. 167]. W treści oświadczenia o wypowiedzeniu wskazano, iż następuje ono z powodu negatywnej oceny zdolności kredytowej Skarżącego, wskazując dwumiesięczny termin wypowiedzenia licząc od dnia następującego po dniu otrzymania pisma obejmującego wypowiedzenie. W ocenie Sądu Apelacyjnego wypowiedzenie Skarżącemu umowy nastąpiło z powodu negatywnej oceny jego zdolności kredytowej, a to na podstawie § 19 ust. 1 umowy. Jak wskazano w motywach orzeczenia, nie dotyczyło to „sytuacji, w której posiadacz karty utracił zdolność kredytową”. Jednocześnie zaś Sąd *ad quem* zaznaczył, iż nie powinno budzić wątpliwości, że Pozwany taką zdolność utracił, na co wskazuje już wysokość zadłużenia w dacie wypowiedzenia. Dalej zaznaczono, iż wbrew ocenie Sądu I instancji w sprawie zaistniała również podstawa wypowiedzenia określona w § 19 st. 2 umowy, skoro Skarżący nie realizował swojego zadłużenia od co najmniej dwóch miesięcy przed wypowiedzeniem.

W związku z powyższym należy wskazać, iż powołane postanowienia umowy zawartej między Powodem a Skarżącym o wydanie i używanie karty kredytowej regulują samodzielnie i odrębnie dwie kategorie okoliczności, w zależności od wystąpienia których Powód jest uprawniony do dokonania jednostronnej czynności prawnej wypowiedzenia, która – o ile zostaje dokonana skutecznie – wywołuje przewidziane w umowie i ustawie skutki. Pierwsza kategoria dotyczy *inter alia* przypadku utraty przez posiadacza karty (w niniejszej sprawie Skarżącego) zdolności kredytowej, zaś druga – zalegania przez posiadacza karty ze spłatą dwóch minimalnych kwot do zapłaty. Ustalenie w niniejszej sprawie okoliczności, która stanowi przyczynę wypowiedzenia, jest istotne przede wszystkim z uwagi na odmienne czynności, które w każdym wypadku powinny być dokonane przez Powoda, a od których zależy skuteczność wypowiedzenia umowy. Co więcej, okoliczność wskazana jako przyczyna wypowiedzenia umowy przez bank każdorazowo podlega ocenie i weryfikacji, a w konsekwencji jej niewystąpienie skutkować może uznaniem wypowiedzenia za bezskuteczne wobec

drugiej strony umowy. W niniejszej sprawie nie znajduje uzasadnienia teza, iżby wypowiedzenie miało nastąpić z powodu utraty zdolności kredytowej przez Skarżącego. Sąd Apelacyjny nie może też poprzestać na wskazaniu, iż w jego ocenie w sytuacji Skarżącego zaistniały obie podstawy wypowiedzenia, tj. zarówno z ust. 1, jak i ust. 2 § 19 umowy. Ocena tego, która w istocie podstawa prawna wypowiedzenia została wskazana przez Powoda, wpływa bowiem na to, czy wypowiedzenie doprowadziło do wygaśnięcia umowy i wywołało ewentualnie inne skutki prawne.

Nie można zgodzić się z tezą, iż wskazanie w wypowiedzeniu, iż następuje ono z powodu negatywnej oceny zdolności kredytowej Skarżącego jest równoznaczne ze wskazaniem jako podstawy oświadczenia woli Powoda § 19 ust. 1 umowy. Negatywna ocena zdolności kredytowej nie jest bowiem tożsama z utratą tej zdolności, a tymczasem to w tym ostatnim przypadku w powołanym postanowieniu umowy wskazano na możliwość wypowiedzenia bez zachowania obowiązku odrębnego uprzedniego wezwania do zapłaty. Negatywna ocena może wiązać się z szeregiem okoliczności faktycznych bądź nową sytuacją prawną drugiej strony, które w subiektywnym (choć podlegającym weryfikacji zgodnie z obiektywnymi kryteriami) przekonaniu banku wpływają na obniżenie zdolności kredytowej dłużnika. Utrata zdolności kredytowej stanowi natomiast okoliczność w zupełności obiektywną i jednoznacznie weryfikowalną. Sama kategoria pojęciowa zdolności kredytowej została zdefiniowana w art. 70 ust. 1 zd. 2 ustawy jako zdolność do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie.

Wnioski powyższe pozostają aktualne na gruncie przepisów ustawy - Prawo bankowe. Zgodnie z jej art. 75 ust. 1, „W przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w przypadku utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu, o ile ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne nie stanowi inaczej”. Natomiast w przypadkach opóźnienia się ze spłatą zobowiązania, zgodnie z art. 75c ust. 1 ustawy, bank obowiązany jest wezwać dłużnika do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. Co więcej, zgodnie z ust. 2 tego przepisu, „w wezwaniu, o którym mowa

w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia”.

W tym kontekście w szczególności istotne znaczenie ma ocena tego, czy dłużnik skutecznie wypełnił i czy powinien był wypełnić obowiązki, od dopełnienia których uzależnione jest wypowiedzenie w innych przypadkach, niż wskazane w art. 75 ustawy (także § 19 ust. 1 umowy). Ocena w tym zakresie będzie skutkowałą koniecznością ustalenia, czy w razie dokonania wypowiedzenia na podstawie § 19 ust. 2 umowy było ono skuteczne właśnie z uwagi na konieczność dopełnienia powyższych obowiązków. Czynności, które powinny być dokonane przez bank przed złożeniem ewentualnego oświadczenia o wypowiedzeniu, czy to na podstawie umowy, czy też wprost wynikające z ustawy, nie mogą być traktowane jako zbędne czynności „techniczne”, „ornamentacyjne” czy też jakiegokolwiek inne zdarzenia, które nawet w razie ich niedopełnienia pozostawałyby bez wpływu na ocenę tego, czy umowa w dalszym ciągu wiąże strony, czy też doszło do jej skutecznego wygaśnięcia. Innymi słowy, chodzi każdorazowo o obowiązki, które warunkują możliwość jednostronnej ingerencji w sferę łączącego strony stosunku obligacyjnego, bowiem stanowią o jego treści i dopuszczalnej sekwencji zdarzeń, w tym uniemożliwiają zaskakiwanie drugiej strony doprowadzeniem do zniesienia stosunku umownego w sposób nadzwyczajny.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.